

Ny udenlandsk Literatur.

Social-Correspondenz. Organ des Centralvereins für das Wohl der arbeitenden Classen. Herausgegeben von Dr. V. Böhmert und A. v. Studnitz. Dresden, 1877.

«Social-Correspondenz» udkommer 1 (eller 2) Gang ugenlig med et halvt Ark. Bladet udkommer «som Manuskript for Redaktioner». Det indeholder, foruden en staaende Oversigt over Arbejdsmarkedets Tilstand, Smaanotitser af forskjelligartet social-økonomisk Indhold, der næsten alle, direkte eller indirekte, ere rettede imod de socialistiske Lærdomme. Disse Notitser, der alle ere originale, tillades det Bladene at optage uden Kildeangivelse. Det er Udgivernes Ønske, at «Social-Correspondenz» maa blive benyttet ret hyppigt; — af nærværende Tidsskrift er «Social-Corresp.» blevet benyttet i forrige Hefte under Rubriken «Smaa Meddelelser».

Udgiverne, D'Hrr. Böhmert og v. Studnitz, have tænkt sig, at deres Blad skulde forrette en «social Pionertjeneste». Man har indvendt imod deres Foretagende, at der neppe vil udrettes store Sager ved de korte Brudstykker, som «Social-Corresp.» ønsker at sprede gjennem det størst mulige Antal Blade. Udgiverne svare paa denne Indvending, at den «sociale Banebrydertjeneste» ikke vil kunne overtages af et Fagtidsskrift, da et saadant i Almindelighed kun læses af en snævert begrænset Kreds, som for største Delen alt i Forvejen er overbevist, ikke skal overbevises, om Rigtigheden af de Grundanskuelser, der forfægtes i det. Heller ikke vil den kunne besørges af et populært Blad, da et saadant erfaringsmæssigt behøver længere Tid for at trænge igjennem. Derimod haaber

man, at et Blad som «Social-Corresp.» vil kunne bidrage til at vække den endnu paa mange Steder slumrende Sans for de sociale Spørgsmaal. Naar Folk i deres sædvanlige Blad-
 lektyre nu og da træffe paa smaa social-økonomiske Brudstykker, der — netop fordi de ere ufuldstændige — opfordre til selvstændig Eftertanke, vil der dog maaske kunne udrettes noget. De fleste Folk ere saa optagne af deres Forretninger, at de kun kunne afse en meget knap Tid til Læsning af Ting, der ikke aldeles direkte berøre dem; derfor gjælder det om at henkaste korte, slaaende Sætninger, til hvilke Læsernes egne Tanker kunne fæste sig. Det er nu Udgivernes Haab, at Smaanotitserne i «Social-Corresp.» ville kunne hjælpe med til at faa Liv paa det social-økonomiske Omraade.

Som et af Hovedmotiverne til det nævnte Blads Stiftelse anføres den Iagttagelse, at socialistiske Theorier og socialdemokratiske Opfattelser ikke blot have berørt de egenlige Arbejdere og de fattigere Klasser, men at de ogsaa og i stedse stigende Grad trænge ind i de dannede Kredse, blandt yngre Videnskabsmænd, Læger, Lærere m. fl., og at der i disse Kredse findes en sand Tørst efter Opklaring af de social-økonomiske Problemer. «Social-Correspondenz», der efter Evne vil søge at tilfredsstille denne Trang, har ganske vist Ret i denne Iagttagelse. Det er rigtigt, at socialistiske Theorier finde Bifald i den akademiske Verden. For Frankrigs og adskillige andre Landes Vedkommende er Sagen jo bekjendt nok. Og om den tyske Studenterverden siges det, at den i de senere Tider er bleven ganske gjennemsyret af socialistiske Ideer. I Danmark staar Sagen mindre klart; men Den, der færdes jævnlig med yngre Akademikere, kan dog ikke godt undlade at mærke, hvorledes Radikalismen, — den religiøse, politiske, økonomiske, sociale —, vinder Fodfæste ogsaa her. De Danskes Mangel paa Dristighed og Energi, deres udprægede Spidsborgernatur og det Tryk, de smaa Forhold udøve i alle Retninger, medfører, at Faa eller Ingen offenligt tør vedkjende sig socialistiske Anskuelser. Endog «Venstre» — dette Parti, der, naar det bedømmes med en udenlandsk Maalestok, dog maa betegnes som særdeles spagfærdigt, og som ikke

staar i nogen meget direkte Forbindelse med Radikalismen — havde jo i lang Tid ondt ved at faa sine Tilhængere i den akademiske Verden frem; — disse fandt det fordelagtigst at hylde Venstrepolitik i Stilhed, og først i den senere Tid have adskillige af dem samlet Mod til offentlig at vedkjende sig deres kjætterske Anskuelser. Langt værre stillet er selvfølgelig det danske Socialdemokrati: af den mere dannede Verden har hidtil i det Højeste kun en Enkelt (hvis Beskaffenhed endog var meget tvivlsom) aabenlyst vedkjendt sig Socialdemokratiets Sag, uagtet det er faktisk, at ikke saa ganske faa sympathisere med den.

Altsaa: Udgiverne af «Social-Corresp.» have Ret i — ogsaa for Danmarks Vedkommende — at Socialismen og Socialdemokratiet finde Venner og stedse flere Venner i de dannede Klasser. Dette er utvivlsomt. Tvivlsomt er det derimod, om det vil lykkes «Social-Corresp.» at udrette Noget herimod. Af de udkomne Numre fremgaar ikke blot, at Bladet er ensidigt; — dette er jo uundgaaeligt: Bladets Opgave medfører nødvendigvis en vis Ensidighed; — men det fremgaar ogsaa, at Bladet, foruden at bekæmpe Socialismen, hævder den orthodoxe Nationaløkonomis Standpunkt med en større Ensidighed end nødvendigt, og paa en Maade, der maaske ikke vil vise sig hensigtssvarende.

Bladet har i Tyskland fundet Optærværksomhed i forskellige Kredse. Ogsaa Socialdemokraterne have skjænket det nogen Opmærksomhed. Paa den nylig afholdte socialdemokratiske Kongres i Gotha besluttede man at oprette, maaske som en Art Modvægt mod «Social-Corresp.», en socialdemokratisk Korrespondance, der navnlig skulde bringe Beretninger om Rigsdagsforhandlingerne og om den sociale Bevægelse i Ind- og Udland, afpassede efter den tyske Lokalpresses Behov.

Giornale degli Economisti. Pubblicato dalla Società d'incoraggiamento in Padova. Organo dell' Associazione per il progresso degli studi economici. Padova 1875—77.

Fra Padua have vi modtaget nogle Hefter af ovennævnte nationaløkonomiske Tidsskrift. Det har under sit toaarige Liv